

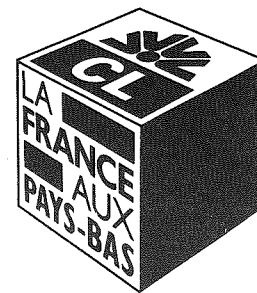
Schönberg Kwartet

Ernest Chausson Programma

Arleen Augér, *sopraan*

Frédéric Meinders, *piano*

Rainer Kussmaul, *viool*

Concertgebouw, Kleine Zaal
12 juni 1986 | 20.15 uur

Keuze uit liederen (1879-1899)

Le Charme opus 2, no. 2 (1879)

Les Papillons opus 2, no. 3 (1880)

La Dernière Feuille opus 2, no. 4 (1880)

Sérénade italienne opus 2, no. 5 (1882)

Le Colibri opus 2, no. 7 (1882)

L'Aveu opus 13, no. 3 (1887)

Dans la forêt du charme opus 36, no. 2 (1898)

Les Couronnes opus 27, no. 3 (1896)

Les temps des lilas (extrait du Poème de l'Amour et de la Mer)(1886)

La Cigale opus 13, no. 4 (1887)

Arleen Augér, *sopraan*

Frédéric Meinders, *piano*

*

Chanson perpétuelle opus 37 (1898)

Arleen Augér, *sopraan*

Frédéric Meinders, *piano*

strijkkwartet

P A U Z E

Concert voor piano, viool en strijkkwartet (1889-91)

Frédéric Meinders, *piano*

Rainer Kussmaul, *viool*

Ernest Chausson

Ernest Chausson (1855-1899):

De melancholie van een gelukkig mens

Ernest Chausson behoorde tot die gelukkige mensen die hun vak zonder financiële zorgen konden uitoefenen, en daarnaast nog genoeg tijd hadden het genoegen van een gelukkig familieleven, vele hobby's en een groot aanzien te smaken. Geboren als zoon van een architect-planoloog – een van de assistenten van de befaamde stedenbouwkundige Hausmann – , werd Ernest opgevoed in een zeer besloten gemeenschap waar kunst en cultuur vanzelfsprekende aanvullingen van het dagelijkse bestaan en de burgerlijke verplichtingen waren. Daarom moest Chausson ook een behoorlijke studie aan de universiteit aanvangen: in 1877 werd hij meester in de rechten. Maar nog hetzelfde jaar bleek de roep van de muziek zó sterk dat hij besloot zijn kennis van harmonie en contrapunt te vergroten door naar één van de meest gevierde componisten van Parijs te gaan, namelijk Jules Massenet.

Massenet woonde nog geen honderd meter van Chaussons ouderlijk huis, zodat het contact tussen leermeester en leerling spoedig zeer hecht werd. In 1879 besloot Massenet de lessen van Chausson aan het conservatorium voort te zetten en nauwelijks twee jaar later raadde hij Ernest aan mee te dingen naar de prestigieuze Prix de Rome. Reeds meerdere malen had Massenet op de werkstukken van zijn pupil, die naar de docentenvergadering gezonden werden, uitspraken gekrabbeld als: 'Nature exceptionnelle. Un artiste. Un vrai. Voir ses compositions. Facilité extraordinaire. Se présentera au concours de Rome!!!' Maar alles mislukte, mede doordat Chausson een trage werker was. Bovendien vond de jury zijn inzending te vaag en niet hecht genoeg van structuur; punten van kritiek die later ook Ravel naar zijn hoofd geslingerd heeft gekregen.

Tijdens de eerste studiejaren bij Massenet schreef Chausson vooral liederen, vooral omdat dit genre door de sterke binding met een gekozen tekst minder grootschalige structurele problemen oplevert en daardoor alle ruimte biedt om het

handwerk van melodievoering en harmonische ontwikkeling goed onder de knie te krijgen. Bovendien verkeerde Chausson veelvuldig in kringen van dichters en was het schrijven van liederen in Frankrijk in enkele jaren een geliefde bezigheid geworden. In de *Sept mélodies opus 7* heeft Chausson als het ware de weg bewandeld van een Schumann-adept (bij voorbeeld in *Le charme* uit 1879) naar een zeer getalenteerde volgeling van Fauré (met name in het prachtige *Le colibri* uit 1882, een lied dat naar het lijkt Duparc geïnspireerd moet hebben). De harmonische taal in de latere liederen uit opus 2 (zoals *La sérénade italienne* en *Le colibri*) is licht chromatisch en enigszins geparfumeerd, hier en daar ontwijkend en ongrijpbaar, zeker vergeleken bij de wat simpeler *Le charme* en *Les papillons*.

De oprechte hartstocht, die dwingende emotionaliteit, die de grote werken van Chausson zo zeer kenmerkt, ontbreekt hier echter nog, al vinden we er al wat van terug in het zowel naar Franck als naar Schumann verwijzende vroege *Pianotrio opus 3*, in het symfonische gedicht *Viviane* en in enkele liederen uit opus 8 en 13. In deze composities doet zich ook voor de eerste maal de invloed van Wagner gelden, het brandende vuur van de chromatiek, de mysterieuze toon van een tijdloze muziek, de symbolen van het onzegbare, de extase van de Fin de Siècle. In 1879 was Chausson in München voor de opera's van Wagner gevallen, wat tot in zijn allerlaatste werken ondanks de steeds oorspronkelijker toon te horen is. In tegenstelling tot Chabrier, D'Indy en Debussy heeft Chausson de Duitse Sehnsucht nooit helemaal uit zijn muziek kunnen (of willen) verbannen.

Direct na het fiasco van het 'concours de Rome' verdween Chausson van het conservatorium en vervolgde Ernest Chausson zijn compositielessen bij César Franck, die hij via zijn vrienden Vincent D'Indy en Camille Benoît had leren kennen. In deze jaren werden reeds verscheidene van zijn composities uitgevoerd, waaronder een aantal liederen en het *Pianotrio opus 3*, deels op concerten van de Société Nationale de Musique, waarvan Chausson samen met Vincent d'Indy in 1886 bestuurslid was geworden, met 'le père' Franck als president en Gabriel Fauré als penningmeester.

De Société Nationale de Musique was in 1871 onder invloed van de Frans-Duitse oorlog door Saint-Saëns en enkele vrienden opgericht met als voornaamste doel de Franse instrumentale muziek te bevorderen. Onder druk van de leerlingen van César Franck, die merkwaardig genoeg juist in de jaren zeventig samen met hun veel oudere meester een grote liefde voor de muziek van Wagner (vooral het van symbolen zo zwangere epos *Tristan und Isolde* met zijn opvallende chromatiek en verblindende extase) en iets later ook voor de geschriften van Nietzsche hadden opgevat, werden de statuten zo gewijzigd dat er op de besloten concerten van de Société Nationale de Musique ook moderne buitenlandse (met name Duitse) componisten vertegenwoordigd konden worden.

Tot de val van Napoleon III en het Second Empire bepaalde de vocale muziek, bovenal de grand opera, de opera comique en allerhande grootse dramatische cantates, de loopbaan van een componist. Ten aanzien van de Prix de Rome is dat zelfs tot ver na de Eerste Wereldoorlog het geval geweest.

De voorkeur van Saint-Saëns voor instrumentale muziek, in navolging van Mozart, Beethoven, Mendelssohn en Schumann, en zijn aanstekelijke enthousiasme voor de Ars Gallica heeft vele jongere componisten de ogen voor een voor hen menigmaal totaal nieuw facet van de muziek geopend, namelijk de kamermuziek en de symfonische muziek. Franck, Fauré, D'Indy, Chausson, Debussy, Dukas, Magnard, Roussel en Ravel hebben daar met groot succes de vruchten van kunnen plukken.

Door zijn werkzaamheden in de Société Nationale de Musique bleef Chausson nauw verbonden met de Franse muziek en met het praktische muziekleven. Bovendien kwamen vele schilders en dichters bij hem thuis op zijn gezellige soirées. De schilderijen van zijn vrienden Degas, Carrière, Maurice Denis, Odilon Redon en Henry Lerolle hingen aan de wanden van de salon en zijn studeervertrek. En verscheidene jonge componisten vonden financiële en morele steun bij de aristocratische componist. Zo betaalde hij de uitgave van Debussy's vroege liederen, hetgeen diens genegenheid slechts vergrootte. 'N'êtes-vous pas un peu comme un grand frère

ainé en qui l'on a toute confiance', schreef Debussy in 1893 aan zijn vriend.

In datzelfde jaar, 1893, had Chausson na meer dan tien jaar vijlen en schaven de *Poème de l'amour et de la mer* voltooid, gebaseerd op twee gedichten van Maurice Bouchor, *La fleur des eaux* en *La mort de l'amour*, met daartussen een *Interlude*. Chausson heeft in dit werk een bijzonder weelderige en menigmaal ook dromerige muziek geschreven, waarin de momenten van hartstocht hier en daar aan Wagner en vooral aan Duparc (aan wie de liederen zijn opgedragen) doen denken. Tegelijk zijn de lyriek en de beeldende orkestratie, de verklanking van de zee, van grote betekenis geweest voor Debussy, die zich ongetwijfeld ook aangesproken gevoeld zal hebben door het thema van de zee, met z'n vele symbolen. Het slot van het tweede lied, *La mort de l'amour*, is gebaseerd op een eerder pianolied van Chausson, namelijk *Le Temps des Lilas*, dat in 1886 werd voltooid en waarvan de lyriek en nostalgische 'sehnsüchtige' toon bijna als een wagneriaans 'leitmotiv' de sfeer van de latere tryptiek bepaalt.

Met dit werk en de eerder voltooide *Symfonie opus 20* (1889/90) en het *Concert voor piano, viool en strijkkwartet opus 21* (1889/91) heeft Chausson zijn meesterschap ontegenzeggelijk bewezen. Daarop volgden nog de opera *Le Roi Arthus* (1886/95), de vermaarde *Poème voor viool en orkest opus 25* (1896), het *Pianokwartet opus 30* (1897) en enkele bundels liederen, waaronder *Serres chaudes opus 24* (1893/96), *Trois Lieder opus 27* (1896), *Deux poèmes opus 34* (1898), *Deux Mélodies opus 36* (1898) en *Chanson perpétuelle opus 37* (1898). De symfonie werd niet zo goed ontvangen. Men ontdekte te veel Wagner en Franck, te weinig innerlijke structuur en helderheid en noemde Chausson laatlunkend de Mallarmé van de muziek (!). Een oordeel dat nauwelijks tien jaar later gewijzigd werd ten gunste van Chausson.

Het Concert voor piano, viool en strijkkwartet was echter onmiddellijk een succes. Niet alleen de Franckisten, maar ook de pers reageerde juichend en alleen de oude Franck scheen vlak voor zijn dood in 1890, toen Chausson hem het manuscript liet zien, niet erg tevreden. Misschien herkende hij toch iets te veel de extatische toon van zijn eigen piano-

kwintet. Hoewel de behandeling van het strijkkwartet en de piano vele relaties vertoont met het kwintet van Franck is het niet zeker of dit veel oudere werk inderdaad als voorbeeld heeft gediend. De opzwepende, soms wat overdadige emotionaliteit van Chaussons concert is nauwelijks een op zich zelf staand fenomeen en vinden we ook in werken van Henri Duparc, Florent Schmitt, Guillaume Lekeu, Vincent D'Indy en hier en daar bij Chabrier. Niet voor niets worden deze toonkunstenaars samen met hun Duitse kunstbroeders Mahler, Wolf, Strauss en Schönberg tot de zogenaamde Tristan-generatie gerekend. Mogelijk heeft Chausson voor zijn concert ook aan de oude Franse 'concerts' uit de 18e eeuw gedacht, met een concertino (hier viool en piano) en een klein tutti-ensemble (het strijkkwartet).

Hoe dan ook, één musicus was zeker schuldig aan dit grootse werk, namelijk de Belgische violist Eugène Ysaÿe. Alle Franckisten, inclusief le maître zelf, waren verrukt over Ysaÿes spel en componeerden hun belangrijkste vioolcomposities voor hem. Toen Ysaÿe besloot Chaussons Concert in 1892 in Brussel ten doop te houden tijdens de door hem georganiseerde XX-concerten, schreef Ernest hem onder meer: 'Mijn beste Ysaÿe, D'Indy vertelde me dat U toestemt mijn Concert tijdens het tweede van de XX-concerten van dit jaar te spelen, tenminste als die reis naar Berlijn U er niet vanaf houdt. Het is niet nodig dat ik U vertel hoezeer mij dat verheugt! Het is voor een componist altijd een grote vreugde door een kunstenaar als U gespeeld te worden. (...) Ik hoef voor U niet te verbergen dat ik tijdens het componeren van dit Concert aan U, aan Uw kwartet en aan de meest vlekkeloze uitvoering die ik me maar kan wensen gedacht heb. Hij is dus ook een beetje van U, aangezien het bijna zeker is dat dit werk zonder U niet geschreven zou zijn. Ik hoop dat u me wilt toestaan het Concert aan U op te dragen (...)'

In de jaren na het voltooien van het *Concert opus 21* hield Chausson zich vooral bezig met zijn opera *Le Roi Arthur*. Pas toen hij achter dit omvangrijke en ten onrechte vergeten werk een punt kon zetten, zag Chausson weer kans nieuwe plannen te maken, de *Poème* voor viool en orkest, een nooit

voltooid strijkkwartet, een evenmin voltooide nieuwe symfonie en bovenal liederen. In de loop der jaren was Chaussons muzikale taal niet minder chromatisch geworden, maar vergeleken met de *Symfonie* en het *Concert* verspilde de componist steeds minder energie aan weelderige klanken en exquisite effecten. Terwijl de *Trois Lieder opus 27* en de *Chansons de Shakespeare opus 28* met hun uitermate ingetogen en gesterreerde toon onverwacht moderne, bijna profetische harmonieën bevatten (vooruitlopend op de latere Debussy en Ravel), zijn de laatste 'mélodies' van Chausson, waaronder *Dans la forêt du charme et de l'enchantement* (opus 36:2) en het prachtige *Chanson perpétuelle* (opus 37) met begeleiding van piano en strijkkwartet (later georkestreerd) weer warmer en fluweliger van klank, hoewel niet minder melancholiek en somber, wat men in Frankrijk zo mooi 'tristesse' noemt.

Om deze 'tristesse' als een voorbode van Chaussons vroegtijdige dood te zien of wellicht als een teken van een ongelukkig leven is tamelijk onzinnig, hoewel te begrijpen in een maatschappij die kunstenaars als arme, smachtende, wat zweverige figuren wil zien. Chaussons 'tristesse' is eerder typerend voor een onbenoembaar verlangen naar een 'andere', immateriële wereld zoals met name in de hogere klassen van het burgerdom in feite al sinds het midden van de 18e eeuw steeds weer opduikt. Dat onbenoembare verlangen en vooral het zoeken naar dat andere, dat ongrijpbare heeft menigmaal tot een onrustige geest, tot psychosomatische koorts geleid. 'Lieve hemel, ik weet zeer goed dat ik het in het leven bijna beangstigend goed "getroffen" heb, zoals dat heet. En ik zou ongetwijfeld zeer gelukkig zijn zonder dat ellendige, onrustige en hartstochtelijke brein van mij.' Chausson kon zijn dood overigens niet voorspellen. Op 10 juni 1899, kort nadat hij aan het nieuwe strijkkwartet had gewerkt, verloor hij tijdens een korte verpozing op zijn fiets zijn evenwicht, viel op een steen en was op slag dood.

Leo Samama 1986

Melodies

Le Charme

Armand Silvestre

Quand ton sourire me surprit,
Je sentis frémir tout mon être.
Mais ce qui domptait mon esprit
Je ne pus d'abord le connaître.

Quand ton regard tomba sur moi,
Je sentis mon âme se fondre,
Mais ce que serait cet émoi,
Je ne pus d'abord en répondre.

Ce qui me vainquit à jamais,
Ce fut un plus douloureux charme,
Et je n'ai su que je t'aimais,
Qu'en voyant ta première larme.

Les Papillons

Théophile Gautier

Les papillons, couleur de neige,
Volent par essaims sur la mer;
Beaux papillons blancs,
Quand pourrai-je
Prendre le bleu chemin de l'air?

Savez-vous, ô belle des belles,
Ma bayadère aux yeus de jais,
S'ils me voulaient prêter leurs ailes,
Dites, savez-vous où j'irais?

Sans prendre un seul baiser aux roses,
A travers vallons et forêts
J'irais à vos lèvres mi-closes
Fleur de mon âme, et j'y mourrais.

La dernière feuille

Théophile Gautier

Dans la forêt chauve et rouillée
Il ne reste plus au rameau
Qu'une pauvre feuille oubliée,
Rien qu'une feuille et qu'un oiseau.

Il ne reste plus en mon âme
Qu'un seul amour pour y chanter;
Mais le vent d'automne, qui brame,
Ne permet pas de l'écouter.

L'oiseau s'en va, la feuille tombe,
L'amour s'éteint, car c'est l'hiver.
Petit oiseau, viens sur ma tombe
Chanter quand l'arbre sera vert.

Sérénade italienne

Paul Bourget

Partons en barque sur la mer.
Pour passer la nuit aux étoiles.
Vois, il souffle juste assez d'air
Pour eniler la toile des voiles.

Le vieux pêcheur italien
Et ses deux fils qui nous conduisent,
Écoutent mais n'entendent rien
Aux mots que nos bouches se disent.

Sur la mer calme et sombre, vous,
Nous pouvons échanger nos âmes,
Et nul ne comprendra nos voix.
Que la nuit, le ciel et les lames.

Le Colibri

Leconte de Lisle

Le vert colibri, le roi des collines,
Voyant la rosée et le soleil clair,
Luire dans sons nid tissé d'herbes fines,
Comme un frais rayon s'échappe dans l'air.

Il se hâte et vole aux sources voisines,
où les bambous font le bruit de la mer,
Où l'açoka rouge aux odeurs divines
S'ouvre et porte au cœur un humide éclair.

Vers la fleur dorée, il descend, se pose
Et boit tant d'amour dans la coupe rose,
Qu'il meurt ne sachant s'il l'a pu tarir!

Sur ta lèvre pure, ô ma bien-aimée
Telle aussi mon âme eut voulu mourir,
Du premier baiser, qui l'a parfumée.

L'Aveu

Poésie de Villiers de l'Isle Adam

à Paul Poujaud

J'ai perdu la forêt, la plaine,
Et les frais avrils d'autrefois.
Donne tes lèvres, leur haleine
Cesera le souffle des bois.

J'ai perdu l'océan morose,
Son deuil, ses vagues, ses échos;
Dis-moi n'importe quelle chose,
Cesera la rumeur des flots.

Lourd d'une tristesse royale
Mon front songe aux soleils en fuis.
Oh! cache moi dans ton sein pâle!
Cesera le calme des nuits.

Dans la forêt du charme et de l'enchantement

Poésie de Jean Moréas

à Madame Jeanne Remacle

Sous vos sombres chevelures petites fées.
Vous chantâtes sur mon chemin bien doucement.
Sous vos sombres chevelures, petites fées
Dans la forêt du charme et de l'enchantement.

Dans la forêt du charme et des merveilleux rites
gnômes compatissants, pendant que je dormais,
de votre main, honnêtes gnômes vous m'offrites
un sceptre d'or
hélas! pendant que je dormais.

J'ai su depuis ce temps que c'est mirage et leurre
Les sceptres d'or
et les chansons dans la forêt,
Pourtant comme un enfant crédule, je les pleure
et je voudrais dormir encore
dans la forêt.

Q'importe si je sais que c'est mirage et leurre.

Les Couronnes

Poésie de Camille Mauclair

à Madame Maurice Denis

C'est la fillette aux yeux cernés,
Avec son air étonné
Et ses trois frères couronnes:
L'une de fraîche pimprenelle,
L'autre de vigne en dentelle,
Dans la troisième une rose d'automne.

La pimprenelle est pour son âme,
La vigne est pour l'amuser,
La rose à qui voudra l'aimer.
Beau chevalier! Beau chevalier!

Mais il ne passe plus personne,
Et la fillette aux yeux cernés
A laissé tomber les couronnes.

Le temps des lilas

(extrait du Poème de l'Amour et de la Mer)
Poésie de Maurice Bouchor

Le temps des lilas et le temps des roses
Ne reviendra plus à ce printemps-ci;
Le temps des lilas et le temps des roses
Est passé: le temps des oeillets aussi.

Le vent a changé: les cieus sont moroses,
Et nous n'irons plus courir et cueillir
Les lilas en fleur et les belles roses;
Le printemps est triste et ne peut fleurir.

Oh! joyeux et doux printemps de l'année
Qui vins l'an passé nous ensoleiller
Notre fleur d'amour est si bien fanée
Las! que ton baiser ne peut l'éveiller.

Et toi, que fais-tu? pas de fleurs écloses
Point de gai soleil ni d'ombrages frais;
Le temps des lilas et le temps des roses
Avec notre amour est mort à jamais.

La Cigale

Poésie de Leconte de Lisle
à Mademoiselle Marie Escudier

O Cigale, née avec les beaux jours,
Sur les verts rameaux, dès l'aube posée
Contente de boire un peu de rosée,
Et telle qu'un roi, tu chantes toujours.

Innocente à tous, paisible et sans ruses,
Le gai laboureur, du chêne abrité,
T'écoute de loin annoncer l'Eté
Apollôn t'honore autant que les Muses,

Et Zeus t'a donné l'Immortalité!

Salut, sage enfant de la terre antique,
Dont le chant invite à clore les yeux,
Et qui, sous l'ardeur du soleil attique,
N'ayant chair ni sang, vis semblable aux Dieux.

Chanson Perpétuelle

Charles Cros

Bois frissonnants, ciel étoilé,
Mon bien-aimé s'en est allé
Emportant mon coeur désolé.

Vents, que vos plaintives rumeurs,
Que vos chants, rossignols charmeurs
Aillent lui dire que je meurs.

Le premier soir qu'il vint ici,
Mon âme fut à sa merci;
De fierté je n'eus plus souci.

Mes regards étaient pleins d'aveux;
Il me prit dans ses bras nerveux
Et me baisa près des cheveux.

J'en eus un grand frémissement,
Et puis je ne sais comment
Il est devenu mon amant.

Je lui disais: tu m'aimeras
Aussi longtemps que tu pourras;
Je ne dormais bien qu'en ses bras.

Mais lui, sentant son coeur éteint,
S'en est allé l'autre matin
Sans moi, dans un pays lointain.

Puisque je n'ai plus mon ami
Je mourrai dans l'étang
Parmi les fleurs sous le flot endormi;

Sur le bord arrivée, au vent
Je dirai son nom en rêvant
Que là je l'attendis souvent.

Et comme en un linceul doré,
Dans mes cheveux défaits, au gré
Du vent je m'abandonnerai.

Les bonheurs passés verseront
Leur douce lueur sur mon front
Et les joncs verts m'enlaceront.

Et mon sein croira, frémissant
Sous l'enlacement caressant,
Subir l'étreinte de l'absent.

Arleen Augér

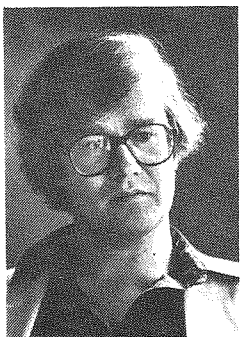
Arleen Augér, werd geboren in Los Angeles (Calif.). Zij studeerde bij L.D. Frey en sloot haar studie af met het behalen van een eerste prijs tijdens een zangconcours in Los Angeles.

In 1967 debuteerde zij als 'Königin der Nacht' bij de Wiener Staatsoper onder Josef Krips.

Tot 1974 maakte zij deel uit van de Wiener Staatsoper en werd zij door alle leidende operahuizen geëngageerd. In 1971 vervulde zij een gastrol bij het Bosjoi Theater in Moskou. In 1975 debuteerde zij aan de Scala te Milaan en in 1978 aan de Metropolitan Opera in New York.

Zij trad op tijdens vele festivals onder andere die van Bayreuth, Salzburg, Wenen, Festival Estival Parijs en Osaka.

Zij maakte meer dan 150 plaatopnamen onder andere met Barenboim, Böhm, Dorati, Jochum, Kubelik, Maazel, Muti, Rilling, Schreier en Solti. Sinds 1977 is zij docente zang aan de Musikhochschule van Frankfurt. Haar repertoire omvat 52 operarollen van 22 componisten en ca. 320 concertwerken.

Frédéric Meinders

Frédéric Meinders, geboren in 1946, ontving op vijfjarige leeftijd zijn eerste pianolessen van zijn ouders. Nadat spoedig zijn muzikale aanleg is gebleken, wordt hij leerling van Jan de Man aan het Koninklijk Conservatorium voor Muziek te Den Haag. In 1971 wordt hem de Prix d'Excellence toegekend, waarna hij zijn studie afrondt bij Nikita Magaloff, die de jonge pianist heeft beschreven als 'een uitzonderlijk talent temidden van de jongere pianistengeneratie'.

In 1968 start Meinders zijn carrière na het winnen van een nationaal concours voor jonge musici en in 1972 behaalt hij de eerste prijs van het Internationale Scriabin Concours te Oslo.

Sindsdien concerteert Meinders regelmatig in binnen- en buitenland; hij maakte tournees door Europa, Canada, Zuid-Amerika en het Midden-Oosten. Hij concerteerde o.a. met het Concertgebouworkest, de Wiener Symphoniker, het Rotterdams Philharmonisch Orkest, de Stuttgarter Philharmoniker en het Kamerorkest van Brussel, onder leiding van dirigenten als Colin Davis, David Zinman, Willem van Otterloo,

Rainer Kussmaul

Ernest Bour, Bernard Haitink, Ken-Ichiro Kobayashi e.a. In februari 1983 gaf hij een solo-recital in de grote zaal van het Amsterdams Concertgebouw.

Meinders, van wie grammofoonplaten zijn verschenen op de labels EMI en CBS, heeft verscheidene bewerkingen op zijn naam staan, zoals transcripties van liederen en vioolstukken voor piano-solo.

Rainer Kussmaul, geboren in Schriesheim bij Mannheim, kreeg reeds op 6-jarige leeftijd zijn eerste vioollessen van zijn vader.

Van 1965 tot 1970 studeerde hij bij Riccardo Odnoposoff aan de Staatliche Hochschule für Musik in Stuttgart.

Sedert deze tijd treedt Kussmaul op als solist en als violist van het Stuttgarter Klaviertrio in Noord- en Zuidamerika, Afrika, Azië, Australië en Europa.

Gedurende zijn solisten-carrière behaalde hij talloze prijzen op diverse vioolconcoursen onder andere in Montreal (1969), Boekarest (1970), Leipzig (1972). In 1969 ontving hij als violist van het Stuttgarter Klaviertrio de Mendelssohn prijs, Berlijn en de ARD-prijs, München. Tegenwoordig doceert Kussmaul aan de Staatlichen Hochschule für Musik te Freiburg.

Schönberg Kwartet

Het Schönberg Kwartet – bestaande uit Janneke van der Meer (viool), Wim de Jong (viool), Henk Guittart (altviool) en Hans Woudenberg (cello) – is in 1976 ontstaan uit het uit 14 musici bestaande Schönberg Ensemble, dat twee jaar eerder werd opgericht door leerlingen en oud-leerlingen van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag.

Evenals bij de programmering van het Schönberg Ensemble vormen de werken van de drie belangrijkste componisten van de Tweede Weense School – Arnold Schönberg, Anton Webern en Alban Berg – het hoofdbestanddeel van het repertoire.

Voorts bestaat het repertoire van het Schönberg Kwartet uit composities van twintigste-eeuwse componisten als Darius Milhaud, Artur Schnabel, Léos Janáček, Matthijs Vermeulen, Conlon Nancarrow, John Cage, Ruth Crawford, George Antheil, Paul Hindemith, Igor Stravinsky, Bruno Maderna, Rudolf Escher, Giacinto Scelsi, Charles Ives, Elliot Carter, Luigi Nono.

Naast uitvoeringen en radio-uitzendingen in Nederland werden concerten gegeven in Duitsland, Schotland, Hongarije en de Verenigde Staten, Frankrijk.

Het Schönberg Kwartet gaf de wereldpremière van het Scherzo (1897) van Arnold Schönberg en maakte er een plaatopname van.

Voorts verschenen er een plaat met het strijkkwartet van Matthijs Vermeulen en een plaat met het strijktrio van Rudolf Escher.

Schönberg Kwartet

Uitgave: Stichting Holland Festival
Kleine - Gartmanplantsoen 21
1017 RP Amsterdam
Tel: 020 - 27 65 66
Telex: 11218 HFAUB
Telefax: 020 - 25 31 40
Telegramadres: Festival Amsterdam

Bestuur:

F. Becht, voorzitter
mr. H.J. Jong, penningmeester
mr. G. Korthals Altes
drs. J.W. Schrofer
dr. L. Ginjaar
dr. L.J.C.M. Le Blanc
Mr. E.L.L. de Wilde

Directie/muziek: Ad 's-Gravesande

Theater: Arthur Sonnen

Dans: Marc Jonkers

Productieleiding: Elza Heijman

Productie: Joël Bons, Sigi Giesler, Just Smits,
Monica van Steen, Gwenoële Trapman,
Willem Trommels, Josée Voormans, Oscar Wibaut,
Karin IJzermans

Secretariaat: Mieke Coenemans, Karin Köhler,
Tineke van Manen, Alma Netten, Ivonne Valk

Administratie: Karin Boef

Pers & Publiciteit: Irene de Groot,
Carla Hazewindus- Schipper, Hubert van der Kleij,
Babs van Overbeek, Harriët Rotshuizen, Hans Smit,
Anne Werthiem – Tolk

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door het
Prins Bernhard Fonds

Fotograferen verboden